

Bemærkninger til forslaget

De bebudede ændringer af jobtilbudsordningen, som er indeholdt i arbejdsministerens redegørelse af 4. februar 1981, betyder, at jobtilbuddet rykkes fra de nuværende 1¼ år til 1 år – i første omgang kun for unge under 25 år. Støttebeløbet til arbejdsgiverne skal sættes op fra 20 kr. i timen til 30 kr. i timen pr. person. Vi frygter, at jobtilbudsordningen vil blive endnu mere vilkårlig og utilfredsstillende for de langtidsarbejdsløse: 25.000–30.000 om året skal nu jobplaceres. En hel del nu på tværs af faggrænser, og uden at der vil blive taget nævneværdigt hensyn til tidligere arbejde, uddannelse eller andre kvalifikationer, endsige de ønsker, som de langtidsarbejdsløse selv måtte have. Ligeledes betyder jobtilbudsordningen, at kommunerne i stor stil konverterer ordinære job på almindelige overenskomstmæssige betingelser til ekstraordinære midlertidige job. Samtidig med fremrykningen af jobtilbuddene lurer faren for en ganske kraftig opstramning af sanktionerne. Nemlig ved at de, der siger nej, har risiko for at miste arbejdsløshedsunderstøttelsen.

At der er lagt op til skærpede sanktioner, fremgår tydeligt af arbejdsministerens redegørelse af 4. februar, hvor det bl. a. hedder:

»Såfremt en langtidsledig afslår et jobtilbud efter ordningen, bør det medføre, at spørgsmålet om den langtidsledige er til rådighed for arbejdsmarkedet, tages op til en konkret vurdering.«

Dette kan betyde, at tidsrummet for, hvor lang tid dagpenge kan oppebæres, strammes voldsomt op – fra nu 2½ år til 1 år. Fordi det således – efter den bebudede fremrykning af jobtilbudsordningen kombineret med arbejdsløshedslovens hårdeste sanktion, nemlig fratagelse af understøttelsen efter »rådighedsbegrebet« – må frygtes, at det for mange arbejdsløse kun vil blive muligt at oppebære arbejdsløshedsdagpenge i et år. Regeringens flot proklamerede målsætning fra redegørelsen om, »at ingen skal gå arbejdsløs i mere end 1 år«, kan ved nærmere undersøgelse vise sig snarere at skulle lyde: »Ingen kan oppebære understøttelse i mere end 1 år«. Holder dette stik, er denne ordning så

tæt på en tvangsarbejdslov, som man overhovedet kan komme.

Arbejdsministeren fremhævede flere gange under redegørelsesdebatten den 12. februar i folketinget på baggrund af spørgsmål fra forslagsstillerne, at der ikke vil ske ændringer vedrørende sanktionerne i forhold til den nugældende jobtilbudsordning. Dette på trods af, at »rådighedsbegrebet«, som det fremgår af ovenstående citat, blev sat direkte i sammenhæng med et nej til et jobtilbud. Sådan er praksis ikke i dag, og sådan har den aldrig været tænkt. Dette fremgår bl. a. af arbejdsministerens skriftlige fremsættelsestale til loven om jobtilbudsordningen fra 1978. VS har ikke tiltro til arbejdsministerens forsikringer om, at der ingen ændringer vil ske. Arbejdsministeren har da også på et opfølgende spørgsmål fra VS svaret:

»... under hensyn til, at opmærksomheden i højere grad må være rettet imod, om den ledige er til rådighed, kan det ikke udelukkes, at et større antal ledige vil miste dagpengeretten som følge af et afslag på et jobtilbud.«

(Svar på spørgsmål 642 fra den 2. marts 1981).

Statsministeren har været ude med ganske kategoriske udtalelser. Som TV-Aktuelts søndagsgæst den 15. marts udtalte statsministeren på et spørgsmål om, hvad der ville ske dem, der sagde nej til et job, efter den nye, bebudede jobtilbudsordning:

»... Så kan man ikke få arbejdsløshedsunderstøttelse. Så kan man ikke få dagpenge...«

Senere har såvel statsministeren som arbejdsministeren ladet forstå, at statsministerens udtalelser ikke skulle forstås helt så kategorisk, som de var udtalt. Dette ændrer dog ikke ved, at der er lagt op til en voldsom stramning af rådighedsbegrebet, der kan betyde retsløse tilstande for de arbejdsløse. VS ønsker at fastholde ministeren på de udtalelser, der blev givet under redegørelsesdebatten, hvoraf det klart fremgik, at der ikke var lagt op til ændringer med hensyn til hårdere sanktioner for at sige nej til et jobtilbud. Hverken lovgivningsmæssigt eller administrativt. Dette kan kun betyde, at arbejdsløse, der siger nej til et jobtilbud, fortsat